Standardy Ochrony Małoletnich

w OCHOTNICZEJ STRAŻY POŻARNEJ W ŁUKÓWCU

zwane dalej Standardami zostały opracowane w związku z obowiązkami nałożonymi ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

Postanowienia ogólne

(podstawowe definicje)

§ 1

OSP ŁUKÓWIEC – stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Łukówcu
Zarząd OSP Łukówiec – członkowie zarządu OSP Łukówiec, czyli Prezes, Wiceprezes ds. operacyjnych, Wiceprezes ds. organizacyjnych, Naczelnik, Zastępca Naczelnika, Skarbnik, Sekretarz, Gospodarz, Zastępca Gospodarza.
wolontariusze – należy rozumieć wszystkich dorosłych członków OSP Łukówiec, władze OSP Łukówiec, pracowników OSP Łukówiec bez względu na formę prawną zatrudnienia (w tym osoby działające na podstawie umów zlecenia lub o dzieło) oraz inne osoby dorosłe mające kontakt z małoletnimi poprzez zaangażowanie w działalność OSP Łukówiec,
krzywdzenie małoletniego – należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym wolontariuszy, lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie,
małoletni – należy przez to rozumieć osobę, która nie ukończyła 18 roku życia,
opiekun małoletniego – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji i stanowieniu o małoletnim, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy,
osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich – należy przez to rozumieć osobę wyznaczoną przez Zarząd OSP Łukówiec do sprawowania nadzoru nad realizacją niniejszych Standardów.
rejestr - Rejestr sprawców przestępstw na tle seksualnym

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a wolontariuszami

§ 2

Zarząd OSP Łukówiec jest odpowiedzialny za opracowanie i wdrożenie Standardów oraz za zapoznanie wolontariuszy ze Standardami.

§ 3

1. Przed dopuszczeniem wolontariusza do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, rozwojem artystycznym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich Zarząd OSP Łukówiec sprawdza wolontariusza w Rejestrze oraz przyjmuje

od wolontariusza informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego. Do czasu dostarczenia ww. informacji (nie dłużej niż w terminie 1 miesiąca) wolontariusz może zostać dopuszczony do działalności opisanej w zdaniu 1 po złożeniu oświadczenia, którego wzór stanowi załącznik nr 1. Osoba figurująca w Rejestrze lub odmawiająca złożenia informacji z KRK/oświadczenia zgodnego z załącznikiem nr 1, nie może zostać dopuszczona do działalności określonej w zdaniu 1.

2. W celu monitorowania bezpieczeństwa nieletnich w OSP Łukówiec, poza wykonaniem obowiązku określonego w ust. 1, Zarząd OSP Łukówiec dokonuje każdego roku sprawdzenia w Rejestrze figurowania wolontariuszy dopuszczonych do działalności z małoletnimi.

3. W przypadku powzięcia informacji o wszczęciu wobec wolontariusza postępowania karnego o przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub przestępstwo przeciwko małoletniemu Zarząd OSP Łukówiec, jak również o podejrzeniu popełnienia takiego czynu (np. na podstawie informacji przekazanych Zarządowi OSP Łukówiec drogą nieformalną), niezwłocznie odsuwa takiego wolontariusza od wszelkich form kontaktu z małoletnimi.

§ 4

1. Wolontariusze w kontakcie z małoletnimi:
    1. odnoszą się do małoletnich z szacunkiem,
    2. utrzymują profesjonalne relacje z małoletnimi oraz każdorazowego rozważają, czy reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego są odpowiednie do sytuacji, bezpieczne i uzasadnione,
    3. wysłuchują małoletnich i starają się udzielać im odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i ich wieku,
    4. nie zawstydzają małoletnich, nie lekceważą i nie obrażają,
    5. nie krzyczą, chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie przed niebezpieczeństwem),
    6. nie zachowują się w obecności małoletnich w sposób niestosowny, w tym nie używają wulgarnych słów, gestów i żartów, nie czynią obraźliwych uwag.

2. Niedopuszczalne jest stosowanie przez Wolontariuszy przemocy wobec małoletnich w jakiejkolwiek formie. Każde przemocowe zachowanie wobec małoletniego jest niedozwolone.

3. Wolontariusz nie może dotykać małoletnich w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany.

4. Kontakt fizyczny wolontariusza z małoletnim nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
5. Wolontariusz, który ma świadomość, iż małoletni doznał jakiejś krzywdy np. znęcania fizycznego, psychicznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z małoletnim, wykazując zrozumienie i wyczucie.
6. Niedopuszczalne jest spanie wolontariusza w jednym łóżku z małoletnim podczas wycieczek, obozów, wyjazdów itp.
7. W przypadku zaobserwowania sytuacji przemocowych pomiędzy samymi małoletnimi każdy wolontariusz zobowiązany jest do natychmiastowej reakcji i stosownej interwencji polegającej na powstrzymaniu eskalacji konfliktu i zachowań niedozwolonych.
8. Decyzje dotyczące konkretnego małoletniego powinny uwzględniać również bezpieczeństwo pozostałych małoletnich.
9. Wolontariusze monitorują sytuację i dobrostan małoletnich oraz zwracają uwagę na właściwość i poprawność relacji zachodzących pomiędzy wolontariuszami a małoletnimi oraz pomiędzy samymi małoletnimi.
10. Wolontariusz, który ma świadomość, iż małoletni doznał jakiejś krzywdy np. znęcania fizycznego, psychicznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z małoletnim, wykazując zrozumienie i wyczucie.
11. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalny jest kontakt fizyczny wolontariusza z małoletnim. Do sytuacji takich zaliczyć można:
    1. pomoc małoletniemu niepełnosprawnemu w czynnościach higienicznych, spożywaniu posiłków, poruszaniu się, jeśli typ niepełnosprawności tego wymaga, a małoletni/ jego opiekun wyrazi zgodę,
    2. udział w prawnie dopuszczalnych działaniach, w których kontakt taki jest rzeczą zwyczajną (zabawa, zawody sportowe itp.),
    3. sytuacje zagrożenia, wypadku, w których pomoc dorosłego jest niezbędna np. przeniesienie małoletniego, opatrzenie rany, unieruchomienie złamania kończyny.

§ 5

1. Wolontariusze nie kontaktują się prywatnymi kanałami komunikacji z małoletnimi bez wiedzy ich opiekunów.
2. Jeśli wolontariusz musi spotkać się z małoletnim poza czasem standardowo poświęcanym na działalność prowadzoną przez OSP Łukówiec to na spotkanie takie opiekun małoletniego musi wyrazić zgodę.

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego

§ 6

1. Wolontariusze zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich.
2. W przypadku powzięcia przez wolontariusza podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, ma on obowiązek poinformować o tych podejrzeniach Zarząd OSP Łukówiec.
3. Interwencja podejmowana jest przez Zarząd OSP Łukówiec. Zarząd może wyznaczyć konkretną osobę do podejmowania tego rodzaju interwencji. W przypadku wyznaczenia takiej osoby jej dane (imię, nazwisko, mail, telefon) zostaną podane do wiadomości wolontariuszy.
4. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony osoby wyznaczonej do podejmowania interwencji, wówczas interwencja prowadzona jest przez Prezesa Zarządu OSP Łukówiec lub Wice Prezesa.
5. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony członka Zarządu OSP Łukówiec, wówczas osoba taka jest całkowicie wyłączana z procedury podejmowania interwencji, a o sprawie natychmiast powiadamiana jest Przewodniczący Komisji Rewizyjnej OSP Łukówiec.
6. W miarę możliwości do udziału w interwencji można zaangażować specjalistów, w szczególności psychologów i pedagogów, celem skorzystania z ich pomocy przy rozmowie z małoletnim o trudnych doświadczeniach.

§ 7

1. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi ***Załącznik nr 2*** do niniejszych Standardów.
2. Wolontariusze posiadający informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
3. W przypadku, gdy podejrzenie zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego zgłosili opiekunowie małoletniego, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów małoletniego na piśmie.

§ 8

1. W przypadku, gdy zgłoszono krzywdzenie małoletniego przez wolontariusza, zostaje on natychmiast odsunięty od wszelkich form kontaktu z małoletnimi do czasu wyjaśnienia sprawy.
2. Wyznaczone przez Zarząd OSP Łukówiec osoby (minimum dwie) przeprowadzają rozmowę z małoletnim i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletniego, w szczególności jego z opiekunem, starając się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.
3. Zarząd OSP Łukówiec organizuje spotkanie/a z opiekunami małoletniego, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
4. W przypadku, gdy wolontariusz dopuścił się wobec małoletniego innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę, Zarząd OSP Łukówiec powinien zbadać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchać wolontariusza podejrzewanego o krzywdzenie małoletniego oraz inne osoby mające wiedzę na temat zdarzenia. W sytuacji gdy naruszenie dobra małoletniego jest znaczne lub gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności, należy rozważyć możliwość powzięcia stosownych środków dyscyplinujących.

§ 9

1. W przypadku, gdy zgłoszono krzywdzenie małoletniego przez osobę nie będącą wolontariuszem, Zarząd OSP Łukówiec wyznacza osoby (minimum dwie) do przeprowadzenia rozmowy z małoletnim i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletniego, w szczególności z jego opiekunem, starając się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.
2. Zarząd OSP Łukówiec organizuje spotkanie/a z opiekunami małoletniego, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
3. W przypadku, gdy z przeprowadzonych ustaleń wynika, że opiekun małoletniego zaniedbuje jego potrzeby psychofizyczne lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (np. małoletni wielokrotnie jest nieadekwatnie ubrany do pogody, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby

dorosłej), rodzina stosuje przemoc wobec małoletniego, należy poinformować właściwy ośrodek pomocy społecznej o potrzebie pomocy rodzinie, gdy niespełnianie potrzeb wynika z sytuacji ubóstwa, bądź – w przypadku przemocy i zaniedbania – konieczności wszczęcia procedury Niebieskie Karty.

§ 10

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego (np. na zajęciach grupowych) opiekun grupy zobowiązany jest przeprowadzić rozmowę z małoletnim podejrzewanym o krzywdzenie oraz z jego opiekunem, a także oddzielnie z małoletnim poddawanym krzywdzeniu i jego opiekunem. Ponadto należy porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego krzywdzonego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.
2. Wspólnie z opiekunem małoletniego krzywdzącego należy opracować plan, celem wyeliminowania zachowań niepożądanych.
3. Z opiekunem małoletniego poddawanego krzywdzeniu należy opracować plan zapewnienia mu bezpieczeństwa, włączając w ten plan sposoby odizolowania go od źródeł zagrożenia.
4. W trakcie rozmów należy upewnić się, że małoletni podejrzewany o krzywdzenie innego małoletniego, nie jest krzywdzony przez opiekuna lub inne osoby.

§ 11

1. W przypadku podejrzenia, że zdrowie lub życie małoletniego jest zagrożone należy niezwłocznie poinformować o tym fakcie właściwe służby.
2. W przypadku, gdy wobec małoletniego popełniono przestępstwo Zarząd OSP Łukówiec sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.
3. W przypadku, gdy z rozmowy z opiekunem wynika, że nie jest on zainteresowany pomocą małoletniemu, ignoruje zdarzenie lub w inny sposób nie wspiera małoletniego, który doświadczył krzywdzenia, Zarząd OSP Łukówiec sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego.

Zasady aktualizacji Standardów oraz zakres kompetencji osób odpowiedzialnych za przygotowanie wolontariuszy do ich stosowania

§ 12

Zarząd OSP Łukówiec co najmniej raz na dwa lata dokonuje oceny Standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny przedstawiane są na walnym zebraniu członków OSP Łukówiec.

§ 13

1. Zarząd OSP Łukówiec wyznacza Sekretarza OSP Łukówiec na osobę odpowiedzialną za przygotowanie wolontariuszy do stosowania Standardów (zwanego dalej Osobą Odpowiedzialną).
2. Osoba Odpowiedzialna monitoruje realizację Standardów w OSP Łukówiec, reaguje na ich naruszenie oraz koordynuje zmiany w Standardach, prowadząc równocześnie rejestr zgłoszeń i proponowanych zmian.
3. Wolontariusze mogą przekazywać swoje uwagi, proponować zmiany względem uregulowań zawartych w Standardach do Osoby Odpowiedzialnej oraz zgłaszać incydenty naruszania Standardów.
4. Wszelkie uwagi, proponowane zmiany i incydenty w zakresie naruszania Standardów Osoba Odpowiedzialna przekazuje Zarządowi OSP Łukówiec.
5. Wszelkich zmian w Standardach dokonuje Zarząd OSP Łukówiec.

Zasady udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim Standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania

§ 14

1. Standardy są dokumentem ogólnodostępnym w szczególności dla wolontariuszy, małoletnich i ich opiekunów.
2. Opiekunowie małoletnich zostają poinformowani o miejscu publikacji Standardów.
3. W oparciu o niniejsze Standardy Zarząd OSP Łukówiec opracowuje skróconą wersję Standardów zawierającą informacje istotne dla małoletnich. Małoletni zostają poinformowani o miejscu publikacji Standardów oraz jej skróconej wersji. Skrócona wersja Standardów stanowi ***Załącznik nr 3*****.**

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet oraz procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

§ 15

1. Jeżeli OSP Łukówiec zapewnia małoletnim dostęp do urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet, to jest on zobowiązany podejmować działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające przed złośliwym oprogramowaniem i filtrujące treści.
2. W miarę możliwości wolontariusze powinni informować małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
3. OSP Łukówiec w miarę możliwości zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu.

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdy
§ 16

1. Pomimo zastosowania procedury interwencji z Rozdziału 3 Standardów wolontariusze powinni po ujawnieniu krzywdy wspierać małoletniego oraz zwracać uwagę na wszelkie niepokojące sygnały.
2. Jeżeli jest to możliwe, po ujawnieniu krzywdy, Zarząd OSP Łukówiec może utworzyć grupę wsparcia dla małoletniego.

Zasady ochrony wizerunku małoletniego
§ 17

1. Wolontariusze, uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku małoletniego.
2. Upublicznienie przez wolontariusza wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiejkolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga zgody opiekuna małoletniego.
3. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

Postanowienia końcowe
§ 18

1. Standardy wchodzą w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Standardy zostają zamieszczone w wersji pełnej oraz skróconej na stronie internetowej OSP Łukówiec oraz wywieszone w remizie OSP Łukówiec.
3. Działania sprawdzające, o których mowa w § 3, w stosunku do wolontariuszy prowadzących zajęcia na dzień wejścia w życie Standardów, Zarząd OSP podejmuje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni.